

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5307]-305

M.A. (III Semester) EXAMINATION, 2018

SOCIOLOGY

**SO-10 : Sociology of Disaster and Disaster Management
(2008 PATTERN)**

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate marks.

1. Answer any *one* of the following questions within **500** words: [20]
  - (a) Explain definition, nature and characteristics of disaster.
  - (b) Discuss impact of floods and earthquakes on society.
2. Answer any *one* of the following questions within **500** words: [20]
  - (a) Explain the role of civil society in disaster management.
  - (b) Discuss the need of disaster management programme in India.
3. Answer any *two* of the following questions within **250** words each : [20]
  - (a) Explain the post-natural disaster rehabilitation programmes.
  - (b) Elaborate sociological perspectives to disaster management.
  - (c) Explain the impact of industrial disaster on society.
  - (d) State role of state in disaster management.

P.T.O.

4. Write notes on any *four* of the following within **100** words each : [20]

- (a) Causes of riots
- (b) Types of insurance
- (c) Role of police in disaster management
- (d) Consequences of famines
- (e) Disaster Management Act, 2005
- (f) Impact of nuclear disasters.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे **500** शब्दांत उत्तर लिहा : [20]

- (अ) आपत्तीची व्याख्या, स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- (ब) महापूर आणि भूकंपाच्या समाजावर होणाऱ्या परिणामांची चर्चा करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे **500** शब्दांत उत्तर लिहा : [20]

- (अ) आपत्ती व्यवस्थापनातील नागरी समाजाची भूमिका स्पष्ट करा.
- (ब) भारतातील आपत्ती व्यवस्थापन कार्यक्रमांची गरज स्पष्ट करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही **दोन** प्रश्नांची प्रत्येकी **250** शब्दांत उत्तरे लिहा : [20]

- (अ) नैसर्गिक आपत्ती पश्चात पुनर्वसन कार्यक्रम स्पष्ट करा.
- (ब) आपत्ती व्यवस्थापनाचे समाजशास्त्रीय दृष्टिकोन विशद करा.
- (क) औद्योगिक आपत्तीचे समाजावर होणारे परिणाम स्पष्ट करा.
- (ड) आपत्ती व्यवस्थापनात राज्याची भूमिका स्पष्ट करा.

4. खालीलपैकी कोणत्याही चारवर प्रत्येकी 100 शब्दांत टिपा लिहा : [20]
- (अ) दंगलीची कारणे
  - (ब) विम्याचे प्रकार
  - (क) आपत्ती व्यवस्थापनात पोलीसांची भूमिका
  - (ड) उपासमारीचे परिणाम
  - (इ) आपत्ती व्यवस्थापना कायदा, 2005
  - (फ) आण्विक आपत्तीचे परिणाम.